

De studiegroep Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen in het kort

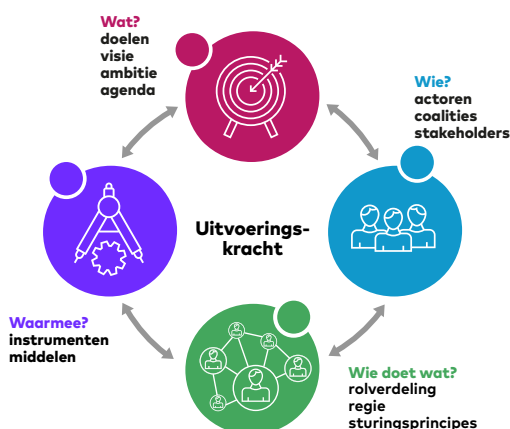
WAAROM EEN STUDIEGROEP?

Er staan grote opgaven op de maatschappelijke agenda. Opgaven die overheden, taken en regio's overstijgen. Hoe bestrijden we het woningtekort? Hoe maken we de overstap naar een duurzaam energiesysteem? En hoe zorgen we ervoor dat kwetsbare burgers in de ggz de hulp krijgen die zij nodig hebben? Al dit soort opgaven vragen om een betekenisvolle rol van de overheid. Een overheid die in kan spelen op veranderende omstandigheden en zorgt voor effectieve verbindingen met zowel inwoners als private en maatschappelijke organisaties zodat ook zij hun bijdrage kunnen leveren. De samenleving heeft gemeenten, provincies, waterschappen en een rijksoverheid nodig die door intensieve samenwerking als één overheid opereren.

Het doel van de studiegroep was om aanbevelingen te doen om zo overheden in staat te stellen gezamenlijke opgaven beter, met meer impact, op te pakken. De studiegroep werkte in opdracht van de voorzitters van de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen, de financiële portefeuillehouders van de koepels, de staatssecretaris van Financiën en de minister van BZK.

WERKWIJZE

De studiegroep bestond uit leden met ruime ervaring in het openbaar bestuur en zij opereerden onafhankelijk. Bernard ter Haar was voorzitter. Een interbestuurlijk secretariaat ondersteunde de studiegroep. In april 2020 publiceerden zij het discussiedocument 'Nederland heeft één overheid nodig'. Op basis daarvan ging de studiegroep verder in gesprek met een breed scala aan partijen, belegde digitale rondetafels en lanceerde een openbaar discussieplatform. Dit leverde bij elkaar de input op voor het eindrapport: 'Als één overheid. Slagvaardig de toekomst tegemoet!'.

De studiegroep onderzocht drie casussen: de woningbouw-opgave, de ambulantisering van de ggz en de energie- en warmtetransitie. Voor de analyse ontwikkelde de studiegroep het 4W-model voor interbestuurlijk werken. De studiegroep deed zowel specifieke aanbevelingen voor de casussen als meer algemeen geldende aanbevelingen: 14 in totaal.

AANBEVELINGEN

Casus wonen

Bij de casus wonen is sprake van urgentie: er is snel een interbestuurlijke aanpak nodig met meer sturing op het regionale niveau, nationale regie en randvoorwaarden.

Casus ambulantisering ggz

Voor de casus ambulantisering ggz bevelen we aan een samenhangende aanpak te ontwikkelen gefocust op de uitvoering en nieuwe vormen van financiering, zodat mensen met psychische problemen de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Niet de afbouw van de ggz, maar de opbouw van een mensgerichte opbouw moet centraal staan.

Casus energie- en warmtetransitie

Voor de casus energie- en warmtetransitie roept de studiegroep we op een consistente integrale koers te varen, met ruimte en aandacht voor de ruimtelijke consequenties, reflectie en bijsturing.

GENERIEKE AANBEVELINGEN

A. Opgavegericht samenwerken

- Interbestuurlijke programmateams met mandaat
- Een rijksoverheid met aandacht voor de uitvoering
- Ambtelijk vakmanschap: tools voor vergroten interbestuurlijke samenwerking

B. Versterken van regie

- Het vergroten van de binding van interbestuurlijke afspraken
- Bottom-up plan voor congruente regio-indeling

C. Gelijkwaardig partnerschap tussen overheden

- Gezamenlijke inzet kabinetsformatie
- Gezaghebbend orgaan voor geschillen tussen overheden
- Vergroten eigen belastinggebied
- Zorg voor voldoende middelen en beleidsvrijheid

D. Een up-to-date instrumentenkoffer

- Taakdifferentiatie: maak mee ruimte voor flexibele taaktoedeling tussen provincies, gemeenten en waterschappen
- Een alternatief voor de Wgr
- Innovatieve financiële arrangementen
- Uitkeringstype voor gezamenlijke opgaven
- Gebundelde en (regionale) kennisdeling en een centrum voor decentrale kennis

Meer over de studiegroep: www.overheidvannu.nl